

Grønt. Smart. Og nyskapende

Taler

Erna Solberg

Dato

5 januar 2017

Sted

Oslo Spektrum

Omstendigheter

NHOs årskonferanse

1 I tiårene som kommer må norsk arbeidsliv gjennom en betydelig omstilling.

Noe skyldes de teknologiske endringene vi diskuterte på fjorårets konferanse.

5 Noe skyldes de utfordringene vi skal diskutere i dag.

Vi vil for det første ikke lenger kunne lene oss like mye på oljeaktiviteten.

Da må vi alle lene oss litt mer fremover.

10

For det andre vil klimapolitikken skjerpes.

Parisavtalen er viktig vendepunkt i kampen mot farlige klimaendringer.

15 Dette vil forandre Norge.

Det er mye vi ikke vet om fremtiden.

Men det er tre begreper jeg mener må prege vårt arbeidsliv fremover: Grønt.

20 Smart. Og nyskapende.

Grønt fordi vi må ha konkurransekraft i et lavutslippssamfunn.

Smart fordi kunnskapsbaserte arbeidsplasser med høy lønnsomhet er nødvendig
25 for å bære vårt velferdsnivå.

Og nyskapende fordi vi står foran en stor omstilling som krever mange nye

arbeidsplasser.

30

Derfor må vi heie frem de som skaper de nye jobbene.

Mange av dere som sitter her i dag er gründere, utvikler store bedrifter eller investerer i dem.

35

Dere fortjener honnør.

I Norge skal det både være lov å feile og lov å lykkes.

40

Jeg vil takke NHO for et velvalgt tema for denne konferansen.

Det viser at klimapolitikken har inntatt styrerommene.

Det er bra, og en viktig forutsetning for å lykkes.

45

Den som skal skape arbeidsplasser i fremtiden må forstå vår klimapolitikk.

Og vi som skal utforme klimapolitikken må forstå hvordan private, lønnsomme arbeidsplasser skapes.

50

Våren 2015 fikk regjeringen Stortingets tilslutning til Norges klimaforpliktelse etter Paris-avtalen. Vi tar sikte på at forpliktelsen skal gjennomføres sammen med EU.

55

Forpliktelsen innebærer en økt ambisjon for klimaet og en betydelig større endring av klimapolitikken enn det mange tror.

Felles gjennomføring med EU innebærer at vi etter 2020 ikke lenger kan kjøpe rimelige FN-kvoter fra utviklingsland for oppfylle 40 prosent-målet.

60

Fremover vil skillet mellom kvotepliktige og ikke-kvotepliktige utslipp bli enda viktigere.

Kvotepliktige utslipp kommer i hovedsak industrien. Og ikke-kvotepliktige utslipp kommer i hovedsak fra transport og jordbruk.

65

70 Kvotepliktige utslipp er allerede en del EUs felles klimakvotesystem. Det er altså ikke nytt. Den viktige endringen som skjedde for halvannet år siden, er at dette nå også blir reflektert i Norges internasjonale klimaforpliktelse.

Et pålitelig kvotesystem, hvor antallet kvoter strammes gradvis inn, er verdens kanskje mest effektive klimapolitikk.

75 Europas industri må konkurrere om stadig færre utslippskvoter.

I fjor gikk Norges utslipp i kvotepliktig sektor litt opp.

80 Årsaken var blant annet økte utslipp fra Yaras ammoniakk-produksjon og at oljefelt besluttet utbygget under forrige regjering kom i drift.

Noen synes det er flaut.

85 Da er det viktig at vi forstår at virksomheter i kvotepliktig sektor opererer under et europeisk tak for utslippene.

Med et kvotesystem betyr det ingenting for klimaet om utslippene skjer i Norge eller Tyskland.

90 Men det er av stor betydning at vi får verdiskapingen og arbeidsplassene til Norge.

Det må være vårt mål, og det er heller ikke flaut.

95 Tvert imot skal vi glede oss over at Yara øker sin ammoniakkproduksjon og gjør arbeidsplassene i Norge tryggere.

Ja, det gir noe økte utslipp her. Men kvotesystemet sikrer at det reduserer like store utslipp andre steder i Europa.

100

Norge vinner og klimaet vinner også når vi strammer inn antallet kvoter i markedet.

105 Industrien har allerede gjennomført betydelige og imponerende utslippsreduksjoner.

Alternativet til en europeisk løsning kunne medført nedleggelse av det meste av norsk industri.

110

Og paradoksalt nok nedleggelse av noen av verdens mest energieffektive og klimavennlige arbeidsplasser.

115

Derfor er norsk deltagelse i EUs klimapolitikk bra både for klimaet og for verdiskapingen.

Et stadig strammere europeisk kvotesystem vil likevel tvinge frem omstilling til enda mer klimavennlig løsninger.

120

Vi kan derfor ikke lene oss tilbake.

Men ekstra virkemidler i kvotepliktig sektor må være positive.

125

Regjeringens mål er å utløse lønnsomme innovasjons- og teknologiprojekter.

Samlet har vi siden 2013 økt støtten til næringsrettet forskning og innovasjon med over tre milliarder kroner.

130

Det inkluderer blant annet Skattefunn, Miljøteknologiordningen og Brukerstyrt innovasjonsarena.

Dette er ikke varige subsidier, men prosjekter som gir økt sysselsetting og verdiskaping på sikt.

135

Halvparten av Innovasjon Norges finansieringssaker i 2016 bygger på grønne løsninger.

Utprøving av ny, miljørettet teknologi hadde størst etterspørsel i 2016 med en vekst på 35 prosent.

140

Det viser at norsk næringsliv er på rett kurs.

Veikartene som næringene overlevert ekspertutvalget for grønn konkurransekraft viser det samme.

Selskapet Finnfjord vil bruke CO2 fra smelteverket til å dyrke alger, og oppnå en samlet CO2-negativ drift.

150 Ambisjonene er høye og oppfinnsomheten er stor.

Regjeringen vil være en partner i denne omstillingen.

Jeg er rett og slett stolt av norsk næringsliv.

155

I ikke-kvotepliktig sektor blir det et annet regime enn i kvotepliktig sektor.

EU-kommisjonen vil fordele Europas samlede utslippskutt på EU-landene, Norge og Island. Så langt har Kommisjonen antydnet at Norge må kutte 40 prosent.

160

EUs klimarammeverk åpner for noe fleksibilitet. Det vil si at vi antagelig kan dekke noe av forpliktelsen gjennom å kjøpe og slette kvoter fra kvotepliktig sektor. Det åpnes også for samarbeid med andre land i ikke-kvotepliktig sektor.

165

Men det er usikkert om det vil være mulig å få til slike avtaler.

Det som er sikkert, er at vi må være forberedt på at det meste av kuttet på 40 prosent i ikke-kvotepliktige utslipp må tas her hjemme.

170

La meg være veldig tydelig med dere: Dette blir tøft.

Mange av de billige klimatiltakene er allerede gjennomført i Norge. Mange EU-land kan iverksette billige tiltak innen for eksempel oppvarming. Vi bruker stort sett vannkraft til dette allerede.

175

EU-kommisjonen legger dessuten opp til svært stramt forvaltningsregime.

Norge vil i perioden 2021 til 2030 få et utslippsbudsjett som nedskaleres jevnt i perioden.

180

Adgangen til å «låne» av neste år begrenses til 5 prosent etter at eventuell fleksibilitet er benyttet.

185 Skulle vi utover det falle bakpå ett år, får det konsekvenser. Allerede året etter må vi ta igjen det tapte pluss et tillegg på 8 prosent.

Dette er et forvaltningsregime som får Rasmus Hansson til å fremstå som både fleksibel og forståelsesfull.

190

I ikke-kvotepliktig sektor må vi altså regne med betydelige omstillinger.

Samtidig som vi skaper verdier.

195 Som dere vet, mottar jeg stadig gode ideer som krever finansiering over statsbudsjettet. Jeg får ikke like mange forslag som innebærer penger inn.

Men vi kan ikke erstatte reduserte oljeinntekter med subsidier.

200 Eller for å si det som klima- og miljøministeren: Vi skal bli et lavutslippssamfunn, ikke et lavinntektssamfunn.

Prinsippet om at forurensere betaler må gjelde.

205 Målet i ikke-kvotepliktig sektor må nås både gjennom tilskudd, reguleringer og skatter og avgifter.

CO2-fondet for næringslivet vil fungere på samme måte.

210 Jeg vil invitere næringslivet med på et samarbeid for å utforme CO2-fondet. Slik at vi når klimamålene samtidig som vi klarer å skape verdier og jobber.

Grønn konkurransekraft betyr at norsk næringsliv må være konkurransedyktig i en tid hvor klimapolitikken skjerpes over hele verden.

215

Det krever lønnsomme investeringer i grønnere løsninger.

Men også økt aktivitet i virksomheter og sektorer uten klimaeffekter.

220 Uten en næringsvennlig politikk, vil ingen av delene være mulig.

Vi må for eksempel ha noen å selge varer og tjenester til.

225 Vi er et lite land og helt avhengig av tilgang til de store markedene.

Derfor var det gledelig at vi endelig kunne ferdigstille samtalene om en full normalisering av forholdet mellom Norge og Kina.

230 Jeg vil gi Børge Brende en særlig honnør for dette.

Grønn konkurransekraft krever også innovative ideer.

Men de gode ideene blir ikke til nye jobber uten penger som kan finansiere dem.

235

Derfor heier vi også på de som investerer i nye jobber.

De som tør satse på gründerne.

240

Det er ikke en selvfølge.

Dette er fremdeles en politisk kamp i Norge.

245 Den står mellom oss som tror på norsk, privat eierskap og de som vil straffe norske eiere.

Denne kampen kommer til å bli viktig fremover.

250 Den kampen vil jeg vinne.

Virkemidlene i klimapolitikken vil bare bli sterkere i årene fremover.

Vi kan regne med en stor etterspørselsvekst globalt som følge av Paris-avtalen.

255

Markedet for grønne løsninger vil bli betydelig.

Og Norge vil ligge i forkant.

260 Men vi er ikke alene om å utvikle løsninger.

Internasjonalt kan vi se en rask teknologisk utvikling.

265 Norge har gode forutsetninger, basert på forskning og kunnskap, for å ta del i dette voksende markedet.

Blant annet innenfor maritim sektor, fornybar energi, marin, bioøkonomi, materialteknologi, smarte bygg og energieffektivisering.

270

Jeg har tro på at vi kan få dette til i Norge.

Internasjonalt er vi nok mest kjent for vår ekspertise innen olje og gass. Og for våre fjell og fjorder.

275

Det er ikke noe galt i det. På mange måter er det et godt utgangspunkt.

Men vi må ha ambisjoner om mer.

280 Regjeringen har som mål at Norge skal bli ett av de mest innovative landene i Europa. Da må vi også være kjent for det.

Danmark opprettet i 2009 noe de kalte «State of Green». Det er et offentlig-privat samarbeid for å profilere, spre informasjon og bygge en merkevare rundt danske klima- og miljøløsninger.

285

Målet er økt eksport, markedsføring og bedre samordning av og samarbeid mellom danske bedrifter som utvikler og selger klima- og miljøløsninger.

290 Regjeringen er inspirert av det danske initiativet.

Vi ønsker å synliggjøre norske, grønne løsninger for økt eksport, for investeringer i forskning og utvikling og for ny næringsvirksomhet i Norge.

295 Vi vil derfor gi Innovasjon Norge i oppdrag å etablere et samarbeid med privat næringsliv.

Formålet skal være å gi Norge en offensiv, grønn profil for internasjonale investorer.

300

Det skal være å selge Norge som det beste landet for å etablere og investere i private, grønne bedrifter.

305 Dette passer godt til konferansens overskrift, «made in Norway».

For å lykkes er vi avhengig av et godt samspill mellom de offentlige virkemiddelaktørene og næringslivet.

310 Jeg vil derfor utfordre næringslivet til å delta i både utformingen av ordningen og i den videre finansiering av driften.

Med et godt samspill kan vi skape en vellykket satsing som trekker investeringer, arbeidsplasser og verdiskaping til Norge.

315

Regjeringen vil bidra, og det håper jeg dere også vil.

Gjennom et godt samarbeid kan vi skape et arbeidsliv som både er grønnere, smartere og mer nyskapende

320

Kilde

regjeringen.no

Emner

Arbeidsliv, Handel, Økonomi

325

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/gront-smart-og-nyskapende>

330

335